

Notitie

Referentienummer
321653.ehv.N007

Datum
12 december 2012

Kenmerk
SV

Betreft
Notitie uitwerking workshop 6-11-12 ILB-2 regio Brabant 1
(uitgewerkt door: Stef Vorstermans, ILB adviseur)

Inleiding

De regio Brabant 1 beoogt middels haar ILB-2 aanvraag om een impuls te geven aan intergemeentelijk grondverzet in de regio.

Daartoe is voor ambtenaren die in het ILB-1 traject invulling hebben gegeven aan lokaal bodembeleid een workshop georganiseerd op 6 november 2012 in het gemeentehuis te Raamsdonksveer om aandacht te schenken aan eerder genoemde onderwerp.

Via de workshop is een verkenning gedaan van de mogelijkheden met betrekking tot intergemeentelijk grondverzet vanuit het oogpunt van organisatie, afspraken en praktijk. Middels stellingen zijn de aanwezigen gevraagd een reactie te geven op een aantal stellingen.

In deze notitie zijn de antwoorden van de aanwezigen op de stellingen samengevat. Op basis van deze bevindingen zijn aanbevelingen voor een vervolgssessie ILB gedaan.

Voorbeeld Omgevingsdienst Midden Holland

In het voorbeeld wordt de praktijk van grondmakelen in de regio Midden-Holland (10 gemeenten in de regio Gouda) in een presentatie weergegeven.

Een aantal opvallende zaken uit deze presentatie, die mogelijk eveneens relevant zijn voor deze regio zijn hieronder opgesomd:

- Het gebied waarin de omgevingsdienst opereert is een zakkend gebied; er is altijd een tekort aan grond.
- Op internet is er een simpele tool voorhanden waarin snel inzicht wordt verkregen in vraag/aanbod grond en de bodemkwaliteitskaart;
- Op jaarbasis wordt bijgehouden wat het voordeel is van het hebben van een bodemkwaliteitskaart, belangrijk voor bestuurlijk draagvlak;
- De grondmakelaar brengt vraag en aanbod van grond bij elkaar door contacten te leggen tussen actoren. Hij regelt niet de afspraken tussen de beide partijen;
- In 2012 heeft hij al meer dan 50.000 m³ gemakeld waardoor er al meer dan 2 euroton is bespaard;
- Tips: Benoem een trekker in de regio, pas bestekken aan, gebruik kennis civiel.
- Knelpunten: Tijdsaspect vrijkomen en toepassen, het bestek zit al dicht en de rol van de civieltechnische kwaliteit van de grond.

In het volgend overleg zal Sebastiaan Olsman van de omgevingsdienst Midden-Holland aanschuiven om een toelichting te geven over het grondmakelen bij deze omgevingsdienst. Tijdens deze bijeenkomst is het de uitdaging om bruggen te slaan naar de Brabantse situatie.

Resultaten stellingen intergemeentelijk grondverzet

Door de deelnemers is op de verschillende stellingen gereageerd. In dit verslag wordt geprobeerd een samenvatting te geven van de besproken uitgangspunten gemene deler vanuit de deelnemers.

Stelling 1: Afspraken tussen gemeenten vastleggen, afspraken zijn hard, het blijft niet bij intenties.

- *Bestuurlijk draagvlak voor de te maken afspraken is gewenst;*
- *Daarnaast dienen afspraken en organisatie te worden gedragen door de civiele ambtenaren.*
- *Voordelen worden niet verrekend, het algehele voordeel is maatschappelijk. Toch kan er in de afspraken een regiesom voor ontzorging worden verrekend, echter deze kosten zijn nog steeds veel lager dan de marktprijs;*
- *Niet alleen financieel voordeel is belangrijk maar ook Duurzaamheid is een stok achter de deur.*
- *In de werkprocessen moet zijn ingebed dat er een stimulans is om eerst de gemeentelijke hergebruikmogelijkheden af te tasten. De gewenste volgorde ten behoeve van de hergebruikbestemming is dan;*
 - *Binnen gemeente zelf hergebruiken;*
 - *Buiten de gemeente, binnen het samenwerkingsverband;*
 - *Erkende acceptant, grondstroom over laten aan de markt.*

Stelling 2: Periodiek samenkomen om projecten met elkaar te bespreken en af te stemmen.

In welke vorm ?; bijv. projectmanagementsysteem, ontzorgen voormeldingen etc.,

- *Regionale werkgroep civiele/cultuurtechnische ambtenaren formeren, met minimaal één aanspreekpunt per gemeente of samenwerkingsverband.*
- *Een trekker/coördinator is wel een voorwaarde om deze werkgroep te laten slagen.*
- *De periodieke samenkomst moet een frequentie hebben tussen maandelijks en één maal per kwartaal.*
- *Een website/interactieve bodemkwaliteitskaart/projectmanagementsysteem kan een belangrijke ondersteuning bieden.*

Stelling 3: Het gebruik van (tijdelijke) opslaglocaties van elkaar moet mogelijk worden gemaakt zonder meerkosten.

- *De bestaande tijdelijke opslaglocaties (TOP's) buiten de projecten afschaffen, deze zijn in de praktijk lastig beheerbaar en in veel gevallen niet kosteneffectief. Tijdelijke opslag binnen gemeenten moet mogelijk blijven, waarbij verantwoordelijkheden voor de kwaliteit van de opgeslagen grond bij één partij blijven.*
- *Indien er geen hergebruiklocatie is voor de grond, dient deze te vervallen aan de aannemer.*
- *Tijdelijke opslag binnen het werk kan wel een nuttig zijn.*
- *De nadruk van grondstromen binnen gemeenten moet liggen bij goed beheer met zicht op de grondstromen. Dit valt onder de noemer professioneel opdrachtgeverschap.*

Stelling 4: Een interactieve bodemkwaliteitskaart met een kaartlaag "vraag en aanbod" kan hergebruikmogelijkheden inzichtelijk maken.

- *Deze stelling wordt unaniem positief ontvangen.*
- *Beheer van de kaartlaag dient door de regionale trekker van de werkgroep grondstromen te gebeuren.*
- *Er moet geleerd worden van eerdere initiatieven op dit vlak, die in veel gevallen zijn gestrand.*
- *Draagvlak en raadpleegmogelijkheden voor civiele ambtenaren zijn belangrijk.*

Stelling 5: Een raamovereenkomst met een acceptant kan een uitkomst bieden voor partijen grond die qua kwaliteit en grootte niet direct bruikbaar zijn; “ We laten de slechte grond over aan de markt”.

- *Er is een acceptant noodzakelijk om kleine partijen grond samen te voegen tot grotere partijen, die dan weer kunnen worden hergebruikt. Deze dient een certificaat BRL 9335 te bezitten.*
- *“Slechte” grond is subjectief. Voorafgaand moeten er goede afspraken worden gemaakt over zowel de milieuhygiënische als civieltechnische kwaliteitsaspecten. De kwaliteit grond die er dan buiten valt kan aan de markt worden overgelaten. Voor de meeste grond is een bestemming in de regio.*
- *Het motto “Samen sterk” geldt voor afspraken en contracten met een marktpartij. De op te richten werkgroep zou deze taak op kunnen nemen.*

Stelling 6:

Afstemming met partners (Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, private partijen) biedt meer hergebruikmogelijkheden.

- *Hier liggen volgens de aanwezigen duidelijk mogelijkheden.*
- *Men moet echter eerst zelf binnen de gemeenten een goed lopende actie op touw zetten, voordat partners worden ingeschakeld.*
- *De eerste partners die moeten worden ingeschakeld zijn de waterschappen.*

Uit de reacties op de stellingen komen zowel uniforme reactie als reacties , waarbij de meningen tussen de aanwezigen verdeeld zijn. In de Taskforce “ professioneel opdrachtgeverschap” zal worden onderzocht of deze zaken elders in het land duidelijker zijn geïmplementeerd.

Conclusie en aanbevelingen

Concluderend kan worden gesteld dat in de workshop een bereidwilligheid is geuit om te komen tot afspraken organisatie en een praktijk waarin grond wordt uitgeruild binnen de regio. De deelnemers waren nieuwsgierig naar het voorbeeld van Midden-Holland, waarbij intensief met grond wordt gemakeld. Daartoe wordt Sebastiaan Olsman uitgenodigd bij het volgend overleg om de gang van zaken in zijn regio toe te lichten.

Daarnaast zal in de vervolgsessie een voordracht worden gehouden waarbij contractvorming in relatie tot grondstromen wordt belicht. Daarnaast is rond deze sessie waarschijnlijk verder duidelijk hoe de RUD gestalte krijgt in de regio. Dat vormt een uitgangspunt om de organisatievorm verder gestalte te geven. In de tussentijd dienen de bodemambtenaren de brug te slaan naar de civiele ambtenaren om de uitgangspunten voor de grondstromenorganisatie in de regio verder gestalte te geven.

Na deze sessie staat de uitwerking van de organisatievorm ten behoeve van het intergemeentelijk afstemmen van vraag- en aanbod van grond op het programma. Een daarop volgende sessie is bedoeld voor de ambtenaren die direct te maken hebben met de voorbereiding en uitvoering van civiele- en cultuurtechnische werken (en eventueel sport) in de gemeente.

Daarnaast dienen uit den lande voorbeelden van professioneel opdrachtgeverschap te worden verkregen. Voorbeelden van professioneel opdrachtgeverschap kunnen leiden tot een bewustwordingsproces bij ambtenaren om de dagelijkse praktijk verder te verbeteren. Indien deze worden gedragen door de bodemambtenaren, kunnen deze verder worden uitgerold bij de civiele en cultuurtechnische projectleiders.